



Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häiritsemistä ja tappamista

Hakija

Antti-Pekka Lehtonen

Asia

Lupahakemus merimetsojen ampumiseen 7.7.–31.10. vuosina 2025–2027 ravustusvahinkojen syntymisen ehkäisemiseksi Pyhäjärvellä, Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa

Hakemus

Hakija hakee lupaa ampua yhteensä 200 merimetsoa (*Phalacrocorax carbo*) 7.7.–31.10. välisenä aikana vuosina 2025–2027 vakavan kalatalousvahingon estämiseksi Pyhäjärvellä. Hakijan mukaan merimetsot syövät rapupyydyksien syöttejä, joiden mukana merimetsot voivat myös viedä syötin kiinnitysmekanismien. Taloudellista tappiota syntyy myös työmäärästä ja bensiiinistä, joka kuluu rapumertojen asentamiseen ja laskemiseen järveen ja jotka eivät tuota saalista syöttien syömisen seurauksena. Hakijan esittämän laskelman mukaan merimetsot syövät päivittäin 7,5 % rapupyydyksien syöteistä, mikä vähentää hakijan katetta 36 % päivittäin ravustuskauden (21.7.–31.10.) aikana ja aiheuttaa näin ollen vakavaa kalatalousvahinkoa.

Hakijan mukaan merimetsot saapuvat parvissa Pyhäjärvelle ja yksilöiden määrä vaihtelee 50–100 välillä kevätkesäisin ja 300–400 välillä loppukesän ja syksyn aikana. Merimetsojen lukumäärä on viisinkertaistunut Pyhäjärvellä viimeisen viiden vuoden aikana.

Hakija on pyrkinyt ennaltaehkäisemään merimetsoja syömästä syöttejä viemällä mertaliinoja kauemmas luodoilta, mutta tällöin rapusaaliit heikkenevät, sillä ravut ovat kivikkojen lähellä. Hakija on myös pyrkinyt estämään merimetsojen pääsyn syötteihin laittamalla nippusiteitä kahleina mertojen nieluihin, mutta tämä on heikentänyt rapujen pääsyä mertoihin ja siten mertojen pyydystävyyttä. Hakijan mukaan em. ennaltaehkäisevät toimenpiteet eivät ole muu tyydyttävä ratkaisu ongelmaan.

Pyhäjärvi kuuluu Pyhäjärvi (SAC/SPA, FI0200161) ja Hartolanlahti (SAC/SPA, FI0200026) Natura 2000 -alueisiin. Hakijan mukaan merimetsojen ampuminen parantaisi Natura 2000 alueiden suojeluperusteisten lajien kuten kaulushaikaran (*Botaurus stellaris*), kurjen (*Grus grus*) ja selkälokin (*Larus fuscus*) elinedellytyksiä. Lisäksi Pyhäjärvellä sijaitsee lisalon ja Emäkarin (YSA021009), Mustasaaren (YSA022829) ja Tapolan (YSA206204) yksityiset luonnonsuojelualueet. Hakijan tarkoituksena ei ole ampua merimetsoja ko. yksityisillä luonnonsuojelualueilla.

Lausunnot

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausunnon hakijan hakemukseen liittyen 2.6.2025. Luke on antanut lausuntonsa LUKE/2228/00.04.05/2025 (alla) 27.6.2025. Päätöksessä esitetään päätöksenteon kannalta keskeisimmät osat Luken lausunnosta.

Lausunto

Merimetsojen määrä Säkylän Pyhäjärvellä on kasvanut vuosien saatossa. Viime vuonna merimetsoja arvioitiin enimmillään oleilevan järvellä noin 400 kpl, vaikkakaan kirjattua laskentatietoa ei ole. Poikkeuslupahakemuksessa mainittu määrä on 350 lintua. Merimetsa ei tietävästi pesi Pyhäjärvellä, ja merimetsot ovat pääosin alueelle tulevia muuttajia tai pesimättömiä lintuja, jolloin niiden määrä myös vaihtelee ajankohdan mukaan. Suurimmillaan määrät ovat elo-syyskuun aikana. Luke on aiemmin ottanut kantaa Pyhäjärven merimetsoihin lausunnossa (Dnro 3455/00 04 05/2021), jossa todettiin mm., että järven mataluuden ja veden suhteellisen kirkkauden vuoksi se soveltuu hyvin merimetsojen ruokailualueeksi. Lukelle on uusi tieto, että merimetsot käyttävät tarkoituksellisesti kuollutta kalaa ravinnokseen. Aiemmin Luken kalankasvatuskassien yhteydessä toteuttamissa saalistuskokeissa on todettu, että vain elävät kalat ovat kelvanneet merimetsojen ravinnoksi. Poikkeuslupan hakijalta (suullinen tieto, Antti-Pekka Lehtonen) ja Säkylän Pyhäjärven hoitoyhdistykseltä (suullinen tieto, pj. Matti Jaakkola) saatujen tietojen perusteella linnut ovat oppineet syöttien poimimisen merroista vastikään. Yleisemmin lintujen saalistukseen liittyen Luken tiedossa on ollut esimerkiksi Päijänteen alueelta havaintoja, että koskelot tyhjentävät rapumertoja syöttikaloista.

Poikkeuslupan hakijan esittämät saalisvahingot ovat melko vähäisiä päivää kohden, ja vaikka vahinko yleistettäisiin koko ravustukseen ja ravustuskaudelle, vahinko ei ole yksiselitteisesti osoitettavissa, koska syöttikaloja voi hävitä myös muiden lintujen tai rapujen toimesta. Merimetsa saattaa syödä myös rapuja, mutta Luken käytettävissä olevien tietojen perusteella todennäköisempää on, että merimetsot eivät vaikuta rapujen määrään ja siten ne ovat myöhemmin edelleen pyydyttävissä.

Merimetson ravustukselle aiheuttamaa haittaa voidaan vähentää suojaamalla syötti merrassa rasiolla. Syöttirasiaa on käytetty merroissa mm. Päijänteen alueella koskeloiden aiheuttaman haitan vuoksi. Pyhäjärvellä rasiaa ei ole käytetty, koska sen on todettu lisäävän työ määrää syötityksessä (poikkeuslupan hakijalta saatu suullinen tieto, Antti-Pekka Lehtonen), mutta rasian mallilla voidaan vaikuttaa syötityksen nopeuteen, ja on mahdollista, että pyydyskehityksellä vahinkoja voidaan välttää, varsinkin, kun ne eivät kohdennu suoraan pyynnin kohteena olevaan lajiin.

Nykyisellään merimetsoja Säkylän Pyhäjärvellä on melko vähän, mutta niiden esiintyminen painottuu samaan ajankohtaan parhaimman ravustuskauden kanssa. Ilmiö on uusi, ja sitä olisi hyvä seurata tarkemmin, erityisesti mikäli merimetsojen määrä Pyhäjärvellä jatkaa kasvua. Luke ehdottaa, että Säkylän Pyhäjärven hoitoyhdistys keräisi ravustuslupien ja saalisilmoitusten yhteydessä havaintoja merimetsojen vaikutuksesta ravustukseen.

Lausunnon tiivistelmä

Merimetsojen määrä on kasvanut Pyhäjärvellä ja suurimmat määrät tavataan ravustuskauden aikana. Linnut eivät pesi järvellä vaan ovat pääasiassa muuttajia. Luken mukaan järvi soveltuu hyvin merimetsojen ruokailuun, ja uudet havainnot viittaavat siihen, että linnut voivat käyttää myös kuolleita kaloja ravinnokseen ja mahdollisesti tyhjentävät rapumertojen syöttejä. Merimetsojen aiheuttamat saalisvahingot ravustuksessa ovat toistaiseksi vähäisiä ja niitä ei ole yksiselitteisesti osoitettu. Ravustukselle merimetsaista koitua vahinko voi aiheuttaa työ määrän kasvua, mutta ei todennäköisesti vaikuta saalistettavien rapujen määrään. Haittoja voidaan vähentää esimerkiksi käyttämällä merroissa syöttirasioita, kuten Päijänteen alueella on menetelty koskeloiden aiheuttaminen ongelmien vuoksi. Tämä edellyttäne merroissa käytettävien syöttirasioiden kehittämistä. Luke ehdottaa hoitoyhdistykselle merimetsohavaintojen systemaattista keruuta ravustuslupien yhteydessä sekä seuraamaan tilanteen kehitystä, koska ilmiö on uusi ja ajoittuu tärkeimpään ravustusaikaan.

Kuuleminen

Hakijalle on 27.6.2025 annettu tilaisuus antaa hallintolain 34 §:n mukainen vastine

Luken lausuntoon. Hakija ei toimittanut vastinetta asetettuun määräpäivään mennessä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Merimetso on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien tahallinen tappaminen, pesien sekä munien ja yksilöiden tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kiello on voimassa pesimääjan ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytettävästä pesästä. Merimetso käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kalataloudelle koituvan vakavan vahingon estämiseksi sekä kasviston ja eläimistön suojelemiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös

Varsinais-Suomen ELY-keskus ei myönnä hakijalle lupaa merimetsojen tappamiseen.

Perustelut

Hakemus ei täytä luonnonsuojelulain 83 §:n ehtoja ja poikkeuslupaa ei voida tämän takia myöntää vakavan kalatalousvahingon estämiseksi.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa mm. 70 §:ssä säädettyistä kielloista, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle eikä osoitettavissa ole muuta tyydyttävää ratkaisua ja jos poikkeus on tarpeen mm. vakavan kalataloudelle aiheutuvan vahingon estämiseksi.

Luken mukaan hakijan kuvaamat kalataloudelliset vahingot eivät ole mittakaavaltaan vakavia, eikä hakija ole osoittanut, että vahingot olisivat yksinomaan merimetsojen aiheuttamia. Lisäksi merimetsojen aiheuttamia vahinkoja voi olla mahdollista estää kehittämällä syöttejä suojaavia mekanismeja merroissa, joita käytetään jo muualla Suomessa muiden lintulajien aiheuttamien, vastaavien vahinkojen estämiseksi.

Hakemus ei siten täytä vakavan kalatalousvahingon perustetta, jonka lisäksi asian ratkaisemiseksi on osoitettavissa myös muu tyydyttävä ratkaisu. Hakijalle ei myönnetä tästä johtuen lupaa merimetsojen tappamiseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi

Eura kirjaamo@aura.fi

Pöytyän kunta kunta@poytya.fi

Säkylä kirjaamo@sakyla.fi

Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi

Satakunnan luonnonsuojelupiiri satakunta@sll.fi

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry (TLY) suojelu@tly.fi

Porin lintutieteellinen yhdistys ply@satakunnanlinnut.fi

Tapiola Varsinais-Suomi—Satakunnan ry info@tapiolary.com

Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/26/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/26/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 28.07.2025 09:58

Hyväksyjä Ramstedt Robin 28.07.2025 09:52

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.